

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tartu Ringkonnakohus
Kohtunik	Üllar Roostoja, Vahur-Peeter Liin, Indrek Parrest
Määruse tegemise koht ja aeg	7. september 2021, Tartu
Tsiviilasja number	2-20-19086
Tsiviilasi	Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu avaldus Ljudmilla Bahvalova ja Valeri Seleznevi vastu 628 euro 93 sendi saamiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Viru Maakohtu 12. märtsi 2021. a määrus
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Ljudmilla Bahvalova määruskaebus
Kohtuistungi toimumise aeg	kirjalik menetlus
Menetlusosalised ja nende esindajad	Avaldaja: Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu (registrikood 80246063), lepinguline esindaja Maksim Fedotov Puudutatud isik (määruskaebuse esitaja): Ljudmilla Bahvalova (isikukood XXXXXXXXXXXXX) Puudutatud isik: Valeri Seleznev (isikukood XXXXXXXXXXXXX)

RESOLUTSIOON

- 1. Tühistada Viru Maakohtu 12. märtsi 2021. a määrus osas, millega jäeti avaldaja menetluskulud puudutatud isiku Ljudmilla Bahvalova kanda ning mõisteti Ljudmilla Bahvalovalt Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu kasuks välja.**

Teha tühistatud osas uus määrus, millega kokkuvõttes jätta puudutatud isikute menetluskulud nende endi kanda ja avaldaja Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu kulud puudutatud isiku Valeri Seleznevi kanda ning mõista Valeri Seleznevilt Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu kasuks välja

menetluskulud 250 eurot koos kohustusega tasuda viivist võlaõigusseaduse (VÕS) § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras. Muus osas jätta maakohtu määrus muutmata.

2. Määruskaebus rahuldada osaliselt.
3. Lugeda Viru Maakohtu 12. märtsi 2021. a määruse resolutsiooni kehtivaks terviklikuks sõnastuseks:

"1) Lõpetada tsiviilasja nr 2-20-19086 menetlus Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu avaldus Ljudmilla Bahvalova ja Valeri Seleznev vastu võlgnevuse saamiseks, kuna avaldaja on avaldusest loobunud ja kohus võtab loobumise vastu.

2) Jätta Ljudmilla Bahvalova ja Valeri Seleznevi menetluskulud nende endi kanda ning Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu kulud puudutatud isiku Valeri Seleznevi kanda.

3) Välja mõista Valeri Seleznevilt Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu kasuks põhjendatud ja vajalikud menetluskulud 250 eurot, s.o tasutud riigilõiv 50 eurot ja õigusabikulud 200 eurot, ning viivis väljamõistetud menetluskuludelt menetluskulude suurust kindakstegeva lahendi jõustumisest alates kuni täitmiseni VÕS § 113 lg 1 teises lauses ettenähtud ulatuses.

4) Tühistada 15. märtsi 2021. a kell 10.00 kohtuistung.

5) Saata kohtumäärus avaldaja Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu esindajale ja Ljudmilla Bahvalovale teadmiseks.

6) Toimetada kohtumääruse ärakiri Valeri Seleznevile (isikukood XXXXXXXXXXXX) kätte avalikult, avaldades selleks kohtumääruse resolutsiooni väljaandes Ametlikud Teadaanded vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustku (TsMS) § 317 lg-le 3. Sellisel juhul loetakse käesolev kohtumäärus teadmata kadunud isikule avalikult kättetoimetatuks 15 päeva möödumisel kohtumääruse resolutsiooni väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmumise päevast."

4. Jätta määruskaebuse menetlemisega seotud menetluskulud menetlusosaliste endi kanda.

Edasikaebamise kord

Määruse peale võib Riigikohtule esitada määruskaebuse 15 päeva jooksul määruse kättesaamisest alates.

Hagita menetluses võib menetlusosaline Riigikohtus menetlustoiminguid teha ning avaldusi ja taotlusi esitada ise või advokaadi vahendusel. Juhul, kui menetlusosaline taotleb menetlusabi, peab ta esitama tähtaja kestel määruskaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega,

annab kohus mõistliku tähtaja pärast menetlusabi taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei ole esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Kohtla-Järve linn, Sõpruse tn 8a korteriühistu (avaldaja) esitas 28. detsembril 2020 Viru Maakohtule avalduse Ljudmilla Bahvalova (puudutatud isik I) ja Valeri Seleznevi (puudutatud isik II) vastu 628 euro 93 senti saamiseks. Menetluskulud palus avaldaja jätta puudutatud isikute kanda.

Avalduse kohaselt on A.A. ja B.B. kantud kinnistusraamatusse X asuva korteriomandi (korter) omanikena. B.B. suri X, kuid avaldajale teadaolevalt ei ole sugulased notari poole avaldusega pärandi vastuvõtmiseks pöördunud. A.A. suri X. Notar tõestas 22. detsembril 2017 pärimistunnistuse, mille kohaselt on A.A. pärijateks puudutatud isikud. Vastavalt notari märkustele on B.B. pärimisasi lahendatud. Puudutatud isikud on A.A. ja B.B. pärijad, korteri kaasomanikud ning korteriühistu liikmed, kellele läksid üle pärandaja õigused ja kohustused (pärimisseaduse (PärS) § 130 lg 1). Avaldaja nõuab puudutatud isikutelt korteriga seotud põhivõlga 614 eurot 66 senti ja viivist 14 eurot 27 senti ajavahemiku 1. november 2017 kuni 31. oktoober 2020 eest.

2. Puudutatud isik I vaidles avaldusele vastu, palus jätta avalduse läbi vaatamata, kohustada avaldajat esitama võlgnevuse aluseks olevad kuludokumendid ning anda puudutatud isikule I pärast nende esitamist tähtaeg seisukohtade esitamiseks.

Puudutatud isikule I teadaolevalt ei ole B.B. pärijatele pärimistunnistust väljastatud, mistõttu ei ole kinnistusraamatu andmeid muudetud. A.A. pärijatele on pärimistunnistus väljastatud, kuid puudutatud isikuid kinnistusraamatusse korteri omanikena kantud ei ole. Pärimistunnistusega tõendatakse pärijaks olemist, kuid see ei muuda õiguslikku olukorda, st ei lõpeta ega tekita omandiõigust. Korteriomandi- ja korteriühistuseaduse kohaselt on korteriomanikeks üksnes kinnistusraamatusse omanikena kantud isikud, st B.B. ja A.A.. Seega on avaldus esitatud ebaõigete isikute vastu.

Puudutatud isik II on 20 aastat teadmata kadunud. Seetõttu kavatseb puudutatud isik I taotleda tema vara (mida ei ole) hooldamist või surnuks tunnistamist. Seni jääb puudutatud isik menetluses kaitseta, mis tingib menetluse peatamise.

Kuivõrd avaldaja nõue on vähemalt osaliselt alusetu, soovis puudutatud isik I sisulise seisukoha kujundamiseks tutvuda nõude aluseks olevate kuludokumentidega.

3. Puudutatud isik II vastust avaldaja avaldusele ei esitanud.

4. Avaldaja esitas 11. märtsil 2021 maakohtule taotluse puudutatud isikute vastu esitatud avaldusest loobumiseks ning maakohtu määratud istungi tühistamiseks.

Taotluse kohaselt laekus 17. veebruaril 2021 avaldajale C.C.-lt 800 eurot korteriga seotud võlgnevuse katteks. Kuivõrd avaldajal puudutatud isikute vastu nõue puudub, loobub avaldaja nende vastu esitatud avaldusest. Kuivõrd puudutatud isikud tasusid võlgnevuse pärast kohtusse pöördumist ning dokumentide kättesaamist, tuleb menetluskulud jätta TsMS § 168 lg 5 alusel puudutatud isikute kanda.

MAAKOHTU SEISUKOHT

5. Maakohus võttis 12. märtsi 2021. a määrusega vastu avaldaja avaldusest loobumise ning lõpetas tsiviilasja menetluse. Maakohus jättis menetluskulud puudutatud isikute kanda ning mõistis puudutatud isikutelt avaldaja kasuks välja menetluskulud 250 eurot (sh riigilõiv 50 eurot ja lepingulise esindaja kulud 200 eurot) koos kohustusega tasuda menetluskuludelt viivist VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras alates lahendi jõustumisest kuni kohustuse täitmiseni. Sama määrusega tühistas maakohus 15. märtsiks 2021 määratud istungi.

Määruse kohaselt käsitles maakohus avaldaja 11. märtsi 2021. a taotlust avaldusest loobumisena. Maakohus leidis, et avaldusest loobumine ei ole vastuolus heade kommete või seadusega ning ei riku olulist avalikku huvi. Maakohus võttis avaldusest loobumise vastu ning lõpetas tsiviilasja menetluse (TsMS § 428 lg 1 p 3 ja § 429 lg 1 koosmõjus § 477 lg-ga 1). Maakohus selgitas, et kui menetlus on lõpetatud hagist loobumise tõttu, on lõpetamisel samad materiaalõiguslikud ja protsessuaalsed tagajärjed nagu menetluse lõpetamisel kohtuotsusega, kui seadusest ei tulene teisiti (TsMS § 432).

Kuna võlgnevus tasuti pärast avalduse menetlusse võtmist, jättis maakohus menetluskulud TsMS § 168 lg 5 alusel puudutatud isikute kanda.

Avaldaja on avalduse esitamisel tasunud riigilõivu 50 eurot. Kui hageja loobub hagist, tagastatakse pool menetluses tasutud riigilõivust (TsMS § 150 lg 2 p 2). Seega on avaldajal õigus taotleda poole riigilõivu (25 euro) tagastamist ning puudutatud isikute kanda jääb 25 eurot.

Avaldaja esindaja tunnitasu 100 eurot on põhjendatud. Avaldaja esindaja ajakulu tema poolt osutatud toimingutele on põhjendatud ja vajalik osaliselt (2 tunni ulatuses), kuna tegemist on tavapärase võlgnevuse nõudega. Eelmärgitut arvestades mõistis maakohus puudutatud isikutelt avaldaja kasuks menetluskuludena välja 250 eurot koos kohustusega tasuda menetluskuludelt VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras alates lahendi jõustumisest kuni kohustuse täitmiseni (TsMS § 177 lg 4).

Tsiviilasja menetluse lõpetamise tõttu tühistas maakohus 15. märtsiks 2021 määratud istungi.

MÄÄRUSKAEBUSE ESITAJA TAOTLUSED JA PÕHJENDUSED

6. Puudutatud isik I palub 29. märtsil 2021 esitatud määruskaebuses maakohtu määruse tühistada, jätta avaldus läbi vaatamata ning menetluskulud avaldaja kanda. Puudutatud isik I soovib asja arutamist kohtuistungil.

Puudutatud isik I jääb maakohtu menetluses esitatud seisukohtade juurde, mille kohaselt oleks pidanud avalduse jätma läbi vaatamata, kuna puudutatud isikud ei ole korteri omanikud.

Asjas oli määratud kohtuistung, kus puudutatud isik I soovis olla ära kuulatud. Maakohus ei andnud puudutatud isikule I võimalust esitada avalduse ja menetluskulude kohta oma seisukohti. Puudutatud isik I soovis esitada lõplikud seisukohad kohtuistungil.

Menetluskulude jätmine puudutatud isiku I kanda on alusetu ja ebaõiglane. Maakohtu seisukoht, et kuna võlgnevus tasuti pärast avalduse menetlusse võtmist, jäävad menetluskulud puudutatud isikute kanda, on puudutatud isiku I suhtes pahatahtlik. Maakohus on järeldanud, et puudutatud isik I on võtnud avaldaja esialgse avalduse väited omaks ning tunnistanud

võlgnevust. Puudutatud isik I rõhutab, et tal puudub õiguslik ja faktiline puutumus korteriga. Avaldaja oleks pidanud esitada kõik oma nõuded B.B. ja A.A. pärimismenetlustes, kus puudutatud isik võib pärandist loobuda, või pärandi hooldajale. Käesolev menetlus ei ole tingitud puudutatud isikust I. Puudutatud isik ei ole teinud ühtegi põhjendamatu toimingut ega esitanud taotlust, mis oleks menetlust venitanud. Puudutatud isik kasutas oma menetlusõigusi. Tema sissetulek on ka piiratud.

Kuivõrd võlgnevus on menetluse käigus makstud, saavutas avaldaja oma eesmärgi.

7. Avaldaja vaidleb määruskaebusele vastu, palub jätta selle rahuldamata ning avaldaja menetluskulud puudutatud isiku I kanda.

Ei ole arusaadav, mida puudutatud isik I määruskaebuses vaidlustab. Kui ta ei nõustu avaldaja avaldusega võlgnevuse väljamõistmise osas, ei saa kohus seda sisuliselt läbi vaadata. Avaldaja on avaldusest loobunud. Maakohtu määrus sisaldas ka menetluskulude jaotust, kuid määruskaebusest ei tulene, et puudutatud isik I sellega ei nõustu. Seega tuleks puudutatud isikul I oma nõudeid ja põhjendusi määruskaebuse menetlemise käigus täpsustada.

Puudutatud isiku I põhjendused istungil osalemise võimaluse kohta on ebapiisavad. Puudutatud isikul I oli võimalus maakohtu menetluses esitada avalduse kohta oma seisukohti. Lisaks ei ole puudutatud isik I istungit taotlenud. Puudutatud isik I ei esita ka määruskaebuses uusi põhjendusi avaldaja nõude kohta.

A.A. sai pärast B.B. surma tema faktiliseks pärijaks, kuna jäi korterisse elama. Puudutatud isikud on pärimistunnistuse kohaselt A.A. pärijateks. Seega läksid nendele üle A.A. õigused ja kohustused. Nad said korteri kaasomanikeks ning korteriühistu liikmeteks. B.B. ja A.A. on kinnistusraamatu järgi korteri omanikud seetõttu, et puudutatud isikud ei ole registris vajalikke muudatusi teinud.

Avaldaja on kohtule esitanud kõik nõude aluseks olevad dokumendid (TsMS § 230 lg 1).

Avaldajal puuduvad andmed, et puudutatud isik II on teadmata kadunud. Juhul kui see vastab tegelikkusele, tuleb puudutatud isikul I esitada kohtule vastavad dokumendid. Menetlus võiks olla selle küsimuse lahendamiseni peatatud, kuid puudutatud isik I ei ole vastavat taotlust kohtule esitanud.

8. Puudutatud isik II ei ole vastust määruskaebusele esitanud.

RINGKONNAKOHTU PÕHJENDUSED

9. Ringkonnakohus, tutvunud kaebuse ja tsiviilasja materjalidega, leiab, et maakohtu määrus tuleb TsMS § 667 lg 2 alusel tühistada osas, millega jäeti avaldaja menetluskulud puudutatud isiku I kanda ning mõisteti puudutatud isikult I avaldaja kasuks välja. Ringkonnakohus teeb tühistatud osas uue määruse, millega jätab kokkuvõttes puudutatud isikute menetluskulud nende endi kanda, avaldaja kulud puudutatud isiku II kanda ning mõistab puudutatud isikult II avaldaja kasuks välja menetluskulu 250 eurot koos kohustusega tasuda viivist VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras. Muus osas tuleb maakohtu määrus jätta muutmata. Määruskaebus rahuldatakse osaliselt.

Juhindudes TsMS § 654 lg-st 2² ja §-st 659 esitab ringkonnakohus määruse resolutsiooni juures kohtumääruse kehtiva resolutsiooni tervikliku sõnastuse.

10. Avaldus oli esitatud puudutatud isikute kui A.A. vara kaaspärijate vastu. Puudutatud isikud kui pärandvara ühisomanikud (PärS § 147) vastutavad pärandil lasuvate kohustuste täitmise eest solidaarselt (VÕS § 65 lg 1). Maakohtu määruse on vaidlustanud üksnes puudutatud isik I. TsMS § 207 lg 2 järgi osaleb iga hageja või kostja menetluses teise poole suhtes iseseisvalt. Hageja või kostja toimingust ei tulene kaashagejale või -kostjale õiguslikke tagajärgi, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. TsMS § 477 lg-st 1 tulenevalt kehtib see ka hagita menetluse menetlusosaliste suhtes. Seega ei ole määruskaebuse esitamisel puudutatud isiku I poolt õiguslikke tagajärgi puudutatud isikule II. TsMS § 651 lg 1 ja § 659 kohaselt kontrollib ringkonnakohus määruskaebuse alusel maakohtu määruse seaduslikkust ja põhjendatust üksnes osas, mille peale on edasi kaevatud, st puudutatud isiku I osas.

11. Puudutatud isik I on määruskaebuses taotlenud asja arutamist kohtuistungil. TsMS § 667 lg 3 kohaselt võib kohus lahendada määruskaebuse alati kirjalikus menetluses, sõltumata sellest, kas menetlusosalised istungit taotleavad või mitte. Määrav on see, kas asja saab lahendada istungita või on kohtu hinnangul istungi pidamine vajalik. Ringkonnakohus leiab, et praeguse asja arutamine istungil ei ole vajalik, mistõttu lahendab ringkonnakohus asja kirjalikus menetluses.

12. Avaldaja on 11. märtsil 2021 esitanud maakohtule taotluse menetluse lõpetamiseks seoses avaldusest loobumisega, kuna C.C. on võlgnevuse tasunud (TsMS § 428 lg 1 p 3 ja § 429 lg 1) (I kd, tl-d 192–193). Ringkonnakohus leiab, et maakohus lõpetas asja menetluse põhjendatult. Avaldaja on esitanud asjas avaldusest loobumise avalduse ning aluseid loobumise vastuvõtmisest keeldumiseks maakohtul ei olnud. Seega tuli maakohtul asja menetlus TsMS § 428 lg 1 p 3 alusel, arvestades ka TsMS § 477 lg-s 1 sätestatud, lõpetada. Kuna asja menetlus lõpetati, ei olnud enam võimalik jätta avaldust läbi vaatamata, nagu taotleb puudutatud isik I. Menetluse lõpetamise otsustus ei riiva kuidagi ka puudutatud isiku I subjektiivseid õigusi.

13. Avaldaja on menetluses leidnud, et menetluskulud tuleb jätta TsMS § 168 lg 5 alusel puudutatud isikute kanda. Puudutatud isiku I hinnangul esitas avaldaja avalduse puudutatud isikute vastu põhjendamata, mistõttu tuleks menetluskulud jätta avaldaja kanda. Maakohus leidis, et kuna võlgnevus tasuti pärast avalduse menetlusse võtmist, tuleb menetluskulud jätta TsMS § 168 lg 5 alusel puudutatud isikute kanda.

Ringkonnakohtu arvates ei ole praeguses asjas põhjendatud jätta avaldaja menetluskulud TsMS § 168 lg 5 alusel puudutatud isiku I kanda. Üksnes asjaolu, et kolmas isik on avaldaja nõude pärast avalduse kohtusse esitamist rahuldanud, ei anna alust jätta menetluskulusid puudutatud isiku I kanda olukorras, kus puudutatud isik I on avaldusele vastu vaielnud.

Kuigi TsMS § 168 sätestab menetluskulude jaotuse eriregulatsiooni mh juhuks, kui kohus lõpetab menetluse hagist loobumise tõttu, saab praegusel juhul kohaldada ka TsMS § 162 lg-t 4. TsMS § 162 lg 4 kohaselt võib kohus jätta kulud täielikult või osaliselt poolte endi kanda, kui vastaspoole kulude väljamõistmine poolelt, kelle kahjuks otsus tehti, oleks tema suhtes äärmiselt ebaõiglane või ebamõistlik. Nimetatud säte kohaldub ka juhul, kui kohus lõpetab määrusega asja menetluse hagist loobumise tõttu (TsMS § 428 lg 1 p 3, § 429 lg 1) (vt nt Riigikohtu 4. aprilli 2012. a määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-28-12, p 15). Kuna hagita asja menetluse lõpetamine on sarnane hagimenetluse lõpetamisele, saab

ringkonnakohtu arvates hagita asjas avaldusest loobumisel menetluskulude jaotuse määramisel kohaldada ka TsMS § 162 lg-t 4.

13.1. Ringkonnakohtu hinnangul tuleb menetluskulude jaotamisel arvestada mh seda, kas avalduse esitamine puudutatud isikute vastu oli üldse põhjendatud. Maakohus ei ole seda asjaolu piisaval määral silmas pidanud.

Asja materjalidest nähtuvalt on B.B. ja A.A. pärandi suhtes rakendatud hoiumeetmeid ning korraldatud pärandvara valitsemine pärast puudutatud isikute poolt pärandi vastuvõtmist (I kd, tl-d 11–12, 187). Ringkonnakohtu hinnangul olukorras, kus kohus on kohaldanud kogu pärandi suhtes hoiumeetmeid pärast pärija poolt pärandi vastuvõtmist, võib pärija kuni hoiumeetmete lõpetamiseni keelduda pärandaja kohustuse täitmisest (pärimisseaduse (PärS) § 134 lg 2 esimene lause). See aga ei välista kohustuste täitmist hooldaja poolt juhul, kui on määratud pärandvara valitsemine (PärS § 134 lg 2 teine lause). Pärandvara valitsemise määramisega on pärija ka kaotanud pärandvara valitsemis- ja käsutamisõiguse ning need lähevad üle pärandi hooldajale (PärS § 112 lg-d 4 ja 5). See tähendab, et pärandvara vastu suunatud nõuded tuleb pärandi hooldamise korral esitada pärandi hooldaja, mitte pärija vastu. Järelikult oleks avaldaja pidanud esitama avalduse pärandi hooldaja (C.C.), mitte pärijate (puudutatud isikute) vastu.

13.2. Samas on ringkonnakohtu hinnangul ebaõiglane jätta käesolevas asjas kõik menetluskulud (sh puudutatud isiku I menetluskulud) TsMS § 168 lg-te 2 ja 4 ning § 477 lg 1 alusel avaldaja kanda, kuna avaldaja ei olnud kohtusse avalduse esitamise hetkel teadlik, et korteri osas on rakendatud hoiumeetmeid ning korraldatud on pärandi valitsemine. Seda kinnitab avaldaja 3. märtsi 2021. a kohtule edastatud teade, milles avaldaja palus maakohutul välja selgitada, kes on C.C., kes on korteriga seotud võlgnevuse tasunud (I kd, tl-d 180–181). Samas oli puudutatud isik I pärandi hooldamisest teadlik, kuid oma esialgses vastuses kohtule sellest teada ei andnud (I kd, tl-d 162–163, 187).

Ringkonnakohus selgitab, et kuivõrd pärand läheb pärijale üldõigusjärgluse põhimõtte kohaselt üle seaduse jõul pärandi avanemisel ehk pärandaja surmaga (PärS § 1 lg 1, § 3 lg 1, § 4 lg 1, § 130 lg 1), lähevad pärandaja õigused ja kohustused, mis ei olnud pärandajaga lahutamatult seotud, pärijale üle tagasiulatuvalt alates pärandaja surmast, sõltumata sellest, millal ja millisel viisil on pärija pärandi vastu võtnud või loetakse ta pärandi vastu võtnuks. Seega on pärijad PärS § 130 lg 3 järgi kohustatud täitma kõik pärandaja kohustused (PärS § 130 lg 3), kui ta ei ole pärandist tähtaegselt loobunud, või nõudnud pärandi inventuuri (PärS § 135). Kuivõrd ka praeguses asjas on puudutatud isikud pärandi vastu võtnud, omandasid nad mõttelise osa korterist pärandi vastuvõtmisega juba pärandi avanemise hetkel (1. novembril 2015), millega kaasnes mh majandamiskulude tasumise kohustus. Seda ei muuda asjaolu, et omandiõiguse muudatust ei ole (veel) kinnistusraamatusse kantud. Järelikult olukorras, kus avaldajal puudus teave, et korteri suhtes on rakendatud hoiumeetmeid ning määratud on pärandi hooldaja, oli avalduse esitamine puudutatud isikute vastu iseenesest põhjendatud.

Samuti märgib ringkonnakohus, et kui menetluse kestel selgus, et korteri suhtes on rakendatud hoiumeetmeid ning määratud on pärandi hooldaja, tulnuks maakohutul siiski pärandi hooldaja

puudutatud isikuna menetlusse kaasata (TsMS § 198 lg 3 esimene lause). Kuna aga asja menetlus avaldaja taotluse alusel lõpetati, ei olnud see enam võimalik.

Kuigi asjas ei ole tuvastatud, et avaldaja nõue on rahuldatud puudutatud isikute tegevuse tulemusena, on avaldaja kohtusse avalduse esitamisega saavutanud ka soovitud eesmärgi – võlgnevus on täies ulatuses tasutud (I kd, tl-d 180–182). Seega ei saa väita, et avaldaja pöördus kohtusse alusetult.

13.3. Eelmärgitud põhjendustel leiab ringkonnakohus, et menetluskulud avaldaja ja puudutatud isiku I vahelises suhtes tuleb TsMS § 162 lg 4 ja § 477 lg 1 alusel jätta kummagi menetlusosalise enda kanda. Kuna puudutatud isik II ei ole määruskaebust esitanud, puudub kohtul alus tema suhtes maakohtu määrust muuta ning avaldaja menetluskulud jäävad puudutatud isiku II kanda.

14. Muus osas järgib ringkonnakohus maakohtu määruse põhjendusi ega pea TsMS § 649 ja § 654 lg-st 6 juhindudes vajalikuks neid kõiki korrata. Vastusena määruskaebuse ülalkäsitlemata väidetele märgib ringkonnakohus lühidalt veel järgmist.

Määruskaebuses esitatud väidete kohaselt ei ole maakohus puudutatud isikult I küsinud seisukohta menetluskulude kohta. TsMS § 176 lg-te 7 ja 8 kohaselt tuleb menetluskulude nimekirja vastaspoolele kätte toimetada ning anda talle mõistlik võimalus avaldada nende kohta seisukoht. Kohtute infosüsteemist nähtuvalt on maakohus teinud avaldaja menetluskulude nimekirja puudutatud isikule I nähtavaks ning kättetoimetatavaks alates 12. märtsist 2021. Toimikust ei nähtu, et maakohus oleks avaldaja 11. märtsil 2021 esitatud menetluskulude nimekirja enne menetluskulude kindlaksmääramist puudutatud isikule seisukoha esitamiseks kätte toimetanud (või edastanud). Maakohtu istungisekretär on puudutatud isikule I 12. märtsil 2021 üksnes helistanud ning kõne käigus on puudutatud isik I vastu vaielnud sellele, et menetluskulud jäävad puudutatud isikute kanda (I kd, tl 198). Samas oli puudutatud isikule I tagatud võimalus esitada menetluskulude osas seisukoht määruskaebuses. Lisaks tühistab ringkonnakohus käesoleva määrusega maakohtu määruse menetluskulude jaotuse ja väljamõistmise osas, millega jäid avaldaja menetluskulud puudutatud isiku I kanda.

15. Kuna ringkonnakohus rahuldab määruskaebuse osaliselt, jäävad määruskaebuse menetlemisega seotud menetluskulud TsMS § 172 lg 1 alusel menetlusosaliste endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Üllar Roostoja

(allkirjastatud digitaalselt)

Vahur-Peeter Liin

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Parrest